

STICHTING IN DEN SCHERMINCKEL

Jaarverslag van de secretaris over het jaar 2014

In het afgelopen kalenderjaar is het **bestuur** 9 keer in vergadering bijeengekomen. Aan de hand van een vaste agenda werden de verschillende activiteiten waarin de Stichting actief is, besproken. Dit jaarverslag van de secretaris geeft hiervan een overzicht.

Bij aanvang van het kalenderjaar 2014 waren de bestuurstaken als volgt verdeeld:

Stephan Asselbergs, voorzitter
 Elvira Adriaansen, secretaris
 Frans Heezius, penningmeester/ledenadministratie
 Bas Schot
 -Vacature-
 Marco Vermunt, adviseur.

Het bestuur is continue zoekend naar geïnteresseerden in een bestuursfunctie en naar vrijwilligers die willen bijdragen aan de vele taken en activiteiten van SIDS. Ook op de Algemene Jaarvergadering op 4 april 2014 is hier aandacht aan besteed. Ondanks het benaderen van meerdere personen in 2014 heeft dit helaas niet geleid tot uitbreiding van het bestuur, waardoor in ieder geval nog 1 vacature open is blijven staan. Wel heeft Guus Stuart in 2014 en 2015 een aantal vergaderingen bijgewoond om zich te oriënteren op een eventueel bestuurslidmaatschap.

In 2014 is het aantal **donateurs** van SIDS met 6 niet-betalers, 3 afmeldingen en 1 aanmelding gedaald naar 74. Bij nader onderzoek is gebleken dat 2 van de 3 afmeldingen helaas te maken hebben met het overlijden van de donateur. Tevens dat 1 van de niet-betalers door omstandigheden vergeten was zich af te melden.

Januari t/m maart 2014

Een vaste jaarlijkse activiteit in de winter is de grote **schoonmaak van de Gevangenpoort**. Vrijwilligers van SIDS zijn dan enkele dagdelen in de weer om museum de Gevangenpoort weer gereed te maken voor openstelling. Daarnaast is het hele jaar door een groep vrijwilligers actief geweest bij het schoonmaken van het interieur van en het klein onderhoud in de Gevangenpoort, zodat de tentoonstelling voor bezoekers op een prettige wijze te bezoeken was.

Op zaterdag 15 maart bezochten enkele bestuursleden de inmiddels jaarlijkse en voor de 15^e keer georganiseerde **Zeeuwse Amateur Archeologen Dag (ZAAD)**. Het was een zeer interessante dag vol lezingen over actuele Zeeuwse en Vlaamse archeologische ontwikkelingen, opgravingen en vondsten. Maar ook was de dag zeer geslaagd in de opzet om (hernieuwd) kennis te maken met collega-(amateur)archeologen, ervaringen uit te wisselen en banden aan te halen.

Woensdagmiddag 26 maart organiseerde SIDS een **cursusmiddag Scherven** voor kinderen van 8 t/m 12 jaar. Op deze cursusmiddag ontvingen ca 10 kinderen een korte rondleiding door het depot en een instructie. Daarna gingen zij zelf enthousiast aan de slag met echte archeologische vondsten. Door middel van het bestuderen en het puzzelen van scherven hebben zij meer geleerd over deze voorwerpen en natuurlijk over archeologie. Natuurlijk mocht de ranja ook niet ontbreken en werden er na afloop "hulparcheologen diploma's" uitgereikt en foto's gemaakt van de gepuzzelde voorwerpen. Dit ook een beetje als troost, gezien dat de echte middeleeuwse objecten natuurlijk niet mee naar huis genomen mochten worden.

In maart 2014 heeft een vrijwilliger van SIDS een **presentatie** gegeven aan **Probus De Heerlijkheid**, één van de drie Probus organisaties in Bergen op Zoom. De Probusclub Nederland heeft als doel: saamhorigheid en vriendschap bevorderen van geheel of bijna geheel postactieven van 55 jaar en ouder. De leden hebben een maatschappelijk verantwoordelijke functie vervuld en hechten waarde -ieder vanuit een persoonlijke, intellectuele en maatschappelijke achtergrond- aan het regelmatig ontmoeten van elkaar. Onderlinge hulpvaardigheid, verbreding van kennis en interesse, verruiming van inzicht en ontspanning vormen bindende elementen. 'Probus' is een acroniem van **Professional and Business**.

De presentatie richtte zich in het algemeen op archeologie, met een specifieke focus op archeologie in Bergen op Zoom in relatie tot rol hierin en de vele activiteiten van Stichting In den Scherminckel. Ook bijzondere opgravingen uit het verleden komen in de presentatie aan bod.

Ook op maandag 13 oktober is een soortgelijke presentatie gegeven, ditmaal op een bijeenkomst van de **Rotary Scaldis**.

Stichting In den Scherminckel

April t/m juni 2014

Aansluitend aan de **Algemene Jaarvergadering** op 4 april heeft Marco Vermunt een presentatie gegeven over het actuele archeologisch onderzoek op het Nedalcoterrein. Onder het genot van een hapje en drankje konden de SIDS donateurs genieten van alle informatie en de mooie foto's.

Op donderdag 22 mei 2014 werd op het Kasteel van Breda door **Erfgoed Brabant de jaarlijkse Erfgoedontmoeting** georganiseerd. Op deze bijeenkomst treffen collega organisaties uit het erfgoedveld in Noord-Brabant elkaar, waarbij kennismaking en informatie uitwisseling centraal staat. Een bestuurslid en een donateur hebben SIDS op deze interessante bijeenkomst vertegenwoordigd. Thema dit jaar was 'ontmoeting, beleving en reflectie'.

Op vrijdag 16 mei is een bestuurslid naar een **Masterclass 'Serious Gaming'** geweest. Op deze bijeenkomst werd ingegaan op de mogelijkheden die bestaan om digitale games educatief in te zetten, bijvoorbeeld op historisch vakgebied of in musea. Als voorbeelden valt hier te denken aan rollenspellen, 'tijdmachines' of 'CSI-achtige' speurtochten. 'Leren door spelen' is hierbij de kern. Deze vorm van aanbieden van educatie is erg interessant voor eventuele nieuwe educatieve projecten. Wel dienen we rekening te houden met de te verwachte hoge kosten en goed te bekijken of er op archeologisch/ historisch gebied al een en ander bestaat. Voorlopig onthouden we deze goede ideeën, wie weet kan SIDS in de toekomst deze informatie gebruiken.

Vanwege een wachtlister organiseerde SIDS in mei 2014 de **cursus Vondstdeterminatie**, slechts enkele maanden na de vorige cursus in november 2013. Deze cursus mocht ook rekenen op zeer geïnteresseerde deelnemers. In samenwerking met de Geschiedkundige Kring van Stad en Land Bergen op Zoom is de cursus vondstdeterminatie in november/ december 2014 nogmaals georganiseerd als onderdeel (module) van de **School voor Geschiedenis**. Cursusleider bij deze cursus was Marco Vermunt. De intentie is om de komende jaren deze samenwerking te continueren en deze cursus jaarlijks aan te bieden als module aan de cursisten van de School voor Geschiedenis.

In mei en juni 2014 heeft een bestuurslid de – kosteloos- door de gemeente Bergen op Zoom aangeboden **cursus Werven en Behouden van Vrijwilligers** gevolgd. Op 4 bijeenkomsten kwamen de vele aspecten die van belang zijn bij dit onderwerp aan bod, evenals de aard van de werkzaamheden die vrijwilligers dienen te verrichten. Binnen SIDS is hier veel verscheidenheid in. Ook verschillende methodes om vrijwilligers te werven, zoals oa sociale media, kwamen aan bod. Tevens is op deze cursus contact gelegd met het in 2014 opgerichte Vrijwilligers Informatie Punt (VIP) in Bergen op Zoom.

Op zaterdag 26 april is in **museum de Gevangenpoort de wisseltentoonstelling "Kom binnen... De eerste stadspoorten van Bergen op Zoom" opengesteld**.

De tentoonstelling richt zich op de eerste, oudste poorten rond de stad Bergen op Zoom; zijnde de eerste stadsomwalling. Er wordt in het bijzonder aandacht besteed aan die poorten waarnaar archeologisch onderzoek is gedaan. Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode 2008 tot en met 2011.

Eveneens was in 2014 in **museum de Gevangenpoort de vaste expositie** te zien over archeologie.

Aan de hand van een grote maquette (2 x 1 meter) wordt uitgelegd wat er zoal komt kijken bij archeologisch onderzoek: het graven, het onderzoeken van sporen, het tekenen. Het herkennen en dateren van de vondsten komt ook aan de orde. Daarna volgt het moeizame werk van het uitwerken van de opgraving, lang nadat de put al weer is dichtgegooid. Archeologie is een betrekkelijk jonge wetenschap, die steeds weer tot de verbeelding spreekt.

Museum de Gevangenpoort was in 2014 geopend van mei t/m oktober op dinsdag t/m zondag van 13.00 tot 16.30 uur. In dit reguliere openstellingseizoen hebben ca 1533 bezoekers museum de Gevangenpoort en de tentoonstelling bezocht. De Stichting Bezichtiging Monumenten verzorgde deze reguliere openstelling van museum de Gevangenpoort. Daarnaast hebben er nog ca 1217 bezoeken plaatsgevonden bij diverse andere door SIDS georganiseerde activiteiten (oa. schoolbezoeken, rondleidingen of extra/ bijzondere openstellingen buiten het seizoen).

In 2014 hebben in totaal ca 2750 bezoekers museum de Gevangenpoort bezocht.

(Ter vergelijking: in 2012 kwamen ca 2800 bezoekers, in 2013 ca 2350 bezoekers).

Net als voorgaande jaren heeft onze Stichting weer medewerking verleend aan de **Jeugd Monumenten Dag**. Dit jaar vond deze plaats op maandag 16 juni. Zeven groepen met in totaal ca. 150 leerlingen zijn op deze 'Middeleeuwse dag' in de Gevangenpoort geweest. Zij hebben van – in stijl geklede – SIDS vrijwilligers uitleg gekregen over onder andere de functie van de Gevangenpoort in de middeleeuwen en het leven in die tijd, maar ook een blik kunnen werpen op de archeologische tentoonstelling.

Juli t/m sept 2014

Op zaterdag 13 en zondag 14 september vond weer het evenement **Kunsten In de Monumenten** plaats (voorheen en landelijk Open Monumentendagen). Tijdens deze dagen was museum de Gevangenpoort gratis opengesteld voor publiek en kon men de tentoonstelling en het gebouw bekijken. Op zaterdag 13 september zorgden SIDS vrijwilligers tevens voor uitleg over de tentoonstelling, over archeologie en natuurlijk over SIDS. Ook was er voor kinderen de gelegenheid om zelf hun archeologische vaardigheden te testen in de SIDS 'proefopgraving'. Er werden dan ook veel (niet geheel historisch verantwoorde) munten en scherven gevonden en gepuzzeld! Het was een zeer geslaagde dag met meer dan 450 bezoekers.

Eveneens op zaterdag 13 september vond een nieuw evenement plaats: **PopMonument**. Diverse pop-acts traden die avond op in 9 bijzondere monumentale gebouwen, waaronder in het SIDS-museum de Gevangenpoort. Singer-songwriter Flip Noorman, in 2014 winnaar van de Wim Sonneveldprijs op het Amsterdams Kleinkunst Festival, zorgde voor een exclusief en sfeervol optreden. Voorafgaand kon het publiek genieten van een korte rondleiding door het gebouw.

Op zaterdag 20 september vond voor de eerste maal het evenement **Bergen op Zicht** plaats. Bergse verenigingen, stichtingen, groepen en instellingen zonder winstoogmerk konden zich de hele dag presenteren aan het grote publiek en vrijwilligers/ donateurs werven. Een aantal bestuursleden van SIDS was op dit evenement aanwezig met een stand in Het Markiezenhof.

De stand van SIDS mocht rekenen op veel belangstelling, van zowel publiek als van collega-organisaties. De stand was dan ook zeer uitgebreid en divers met oa een filmvertoning, flyers, middeleeuwse scherven om te puzzelen, een 'proefopgraving' voor kinderen en enkele voorbeeldpuzzels uit het schoolproject Pottenkijkers. Op deze geslaagde dag is onze stichting en archeologie in Bergen op Zoom weer flink gepromoot. Bergen op Zicht zal in 2016 nogmaals plaatsvinden.

Okt t/m dec 2014

In het kader van de landelijke **Maand van de Geschiedenis** in oktober hebben ook diverse activiteiten plaatsgevonden. Het thema van de Maand van de Geschiedenis was in 2014 '*Vriend en Vijand*'. Ook al had de wisseltentoonstelling in museum de Gevangenpoort in 2014 niet rechtstreeks een band met dit thema, door middel van een middeleeuwse stad met muren en poorten valt vriend van vijand natuurlijk wel te onderscheiden – en indien de noodzaak daartoe is- ook de vijand buiten te houden.

Op zaterdagavond 11 oktober heeft SIDS, in samenwerking met Stichting Bezichtiging Monumenten, alweer voor het vierde jaar de '**Poort bij Nacht**' georganiseerd. Tijdens deze avondopenstelling bezochten ongeveer 87 mensen het met kaarsen verlichte museum de Gevangenpoort, waar vrijwilligers uitleg gaven over het gebouw, de tentoonstelling en archeologie.

Op zaterdag 18 oktober organiseerde SIDS in samenwerking met de gemeente Bergen op Zoom een succesvolle **Open Dag op het Gemeentelijk Archeologisch Depot**. Ook dit jaar werd deze Open Dag weer gecombineerd met een **Jeugd Determinatie Dag**. Bijzonder dit jaar is dat SIDS als eerste organisatie in Nederland deelnam aan de **Internationale Wereld Archeologie Dag**. Een primeur voor Bergen op Zoom en Nederland, dus!

Eveneens bijzonder was de aanwezigheid van **wethouder Patrick van der Velden**, die lovende woorden sprak over de onmisbare bereidheid en inzet van de vele vrijwilligers om de Bergse archeologie te ondersteunen, niet alleen bij opgravingen, maar ook bij diverse andere taken als vondstverwerking, educatie en tentoonstellingen organiseren.

Helaas was – mede door het warme weer- de belangstelling van het publiek niet zo groot als bij voorgaande open dagen, maar de bezoekers die er waren konden genieten van de uitgebreide rondleidingen en uitleg door de vele aanwezige SIDS vrijwilligers. Enkele kinderen waren zelfs zo enthousiast dat zij geholpen hebben met het aan elkaar puzzelen van scherven en natuurlijk mocht ook deze dag de SIDS 'proefopgraving' niet

ontbreken. We kijken terug op een gezellige dag, waarbij ook de aanwezige vrijwilligers elkaar weer hebben kunnen ontmoeten, kennis konden delen en bij konden bijpraten.

Foto's van deze Open Dag kunt u vinden via onderstaande link:

<http://www.mijnalbum.nl/Album-887MO34E-Foto%27s-in-Bergen%20op%20Zoom-Foto%27s-van-Overig.html>

Ook heeft één van de bezoekers, dhr. R. van Wezel, onderstaande film gemaakt, waarvoor onze dank:

<https://www.youtube.com/watch?v=HT6SoM10y20>

Op dinsdagavond 28 oktober verzorgde **Bas Schot** op uitnodiging van SIDS in het kader van de maand van de Geschiedenis een **lezing over de rol van Bergen op Zoom in de Spaanse Successieoorlog**. Hij sloot daarmee aan bij het landelijke thema van deze maand: *'Vriend en Vijand'*.

Toen in 1700 de Spaanse Koning Karel II kinderloos stierf, werkten verschillende bevriende Europese mogendheden samen om de groeiende dominantie van Frankrijk te stuiten. Dit leidde in 1702 tot een oorlog, die in 1713 werd beëindigd door de Vrede van Utrecht. Voor de Republiek was deze oorlog en samenwerking met bevriende landen zeer uitputtend en kostbaar. In zijn lezing ging Bas Schot in op het waarom van deze oorlog en op de gevolgen ervan voor Bergen op Zoom. Hij gebruikte hiervoor onder andere raadsbesluiten uit die tijd en vertelde eveneens een aantal anekdotes over gebeurtenissen uit het dagelijks leven van de stad in die periode. De aanwezigen bij deze lezing hebben zeer geïnteresseerd kunnen genieten van een boeiende en leuke avond.

Al enige jaren neemt SIDS deel aan een **provinciaal basisschoolproject Museumschatjes**. Kinderen uit de bovenbouw van de basisschool gaan in dit project op zoek naar wat nu een "schat" van een museum is. Onderdeel hiervan is een museumbezoek, waarbij de kinderen verschillende vragen over de tentoongestelde objecten moeten beantwoorden. Op 8 oktober heeft groep 6 van een basisschool uit Wouw in het kader van dit project museum de Gevangenpoort bezocht. Na een rondleiding hebben de 23 leerlingen zeer intensief en met veel plezier alle opdrachten uitgevoerd.

Eveneens in oktober heeft SIDS op verzoek van een **particuliere groep uit Roosendaal** een archeologische stadswandeling gegeven inclusief rondleiding in museum de Gevangenpoort.

Op zondag 23 november bezocht juniorenafdeling van de **Nederlandse Jeugd Bond voor Geschiedenis** (NJBG) Bergen op Zoom. De junioren van de NJBG zijn kinderen tussen de 9 en 12 jaar en komen uit heel Nederland. Na een uitgebreide rondleiding door het archeologisch depot gingen de kinderen zelf aan de slag om middeleeuwse scherven aan elkaar te puzzelen. Zo probeerden zij te achterhalen wat voor vondst zij in hun handen hadden en waar het voor gebruikt werd. Aansluitend heeft SIDS een archeologische stadswandeling door het centrum van Bergen op Zoom verzorgd, waarbij natuurlijk sprake was van veel interactie in de vorm van bijvoorbeeld opdrachten en vragen. Deze stadswandeling is door SIDS ontwikkeld en richt zich specifiek op deze leeftijd en doelgroep.

De eerder op de dag opgedane kennis uit het archeologisch depot kwam bij de wandeling goed van pas. De dag werd afgesloten met enkele onderdelen uit de leskist Pottenkijkers. Zowel de kinderen, begeleiders als de vrijwilligers kunnen terugblikken op een succesvolle educatieve dag.

Het bestuur is dan ook voornemens zich te oriënteren of (onderdelen van) deze dag in de nabije toekomst gebruikt worden voor educatieve doeleinden, zowel voor volwassenen als voor kinderen, door een soortgelijk programma (of delen hiervan) in ons educatief/ publieksaanbod op te nemen.

In 2015 vindt eindelijk het groot onderhoud/ de **restauratie** plaats van de **Gevangenpoort**. Na jarenlang gebruik van de Gevangenpoort als geregistreerd museum heeft SIDS daarom begin november 2014 het gebouw volledig ontruimd. De vele - grote! - vitrines en andere tentoonstellingsmaterialen zijn naar beneden getakeld en gesjouwd en elders opgeslagen of in bruikleen ondergebracht, waarvoor grote dank aan alle vrijwilligers die hierbij geholpen hebben.

Echter, bij de gemeente staan de plannen mbt de toekomst van de Gevangenpoort nog niet geheel vast. Het is dan ook nog niet zeker of SIDS in de toekomst haar tentoonstellingen in de Gevangenpoort zal inrichten.

Omdat tentoonstellingen een zeer belangrijk onderdeel zijn van de **archeologische publieksfunctie** die SIDS uitoefent, is het bestuur van SIDS daarom al geruime tijd met diverse partijen, waaronder de gemeente en Het Markiezenhof, in overleg om te oriënteren op de mogelijkheden voor een nieuwe toekomstige tentoonstellingsruimte.

Vanwege een nieuwe - tijdelijke - expositie in Het Markiezenhof, is daar in december eveneens de archeologische expositie *'Breekbaar Bergen'* ontmanteld. Het Markiezenhof en het bestuur van SIDS voeren op

dit moment besprekingen over de kansen die dit kan bieden voor een **toekomstige archeologische tentoonstellingsruimte** voor SIDS. Dit natuurlijk in goed overleg en in goede samenwerking met de stadsarcheoloog Marco Vermunt.

In 2014 is een nieuwe werkgroep opgericht met enthousiaste SIDS vrijwilligers. Deze **Werkgroep Wisseltentoonstelling** is een aantal malen bijeengekomen om een aanzet en plan te maken voor een nieuwe archeologische SIDS wisseltentoonstelling in museum de Gevangenpoort. Door alle ontwikkelingen rondom de restauratie van museum de Gevangenpoort en de onzekerheden over een nieuwe toekomstige tentoonstellingsruimte, is deze werkgroep in het najaar van 2014 tijdelijk gestopt met de voorbereidingen. Begin 2015 is deze werkgroep echter weer voortvarend aan de slag gegaan om alsnog in 2015 een archeologische SIDS wisseltentoonstelling te realiseren, waarbij deze onzekerheid over de locatie van deze wisseltentoonstelling een terugkerend agendaonderwerp is geworden.

Op dinsdag 18 november zijn enkele bestuursleden naar de **workshop 'Trends en ontwikkelingen in communicatie en PR'** geweest. Deze gratis workshop werd aangeboden door de Rabobank en gegeven door Moss Dolman van The Winning Concept. Er werd in deze workshop o.a. aandacht besteed aan verschillende mogelijkheden van communicatie en PR in relatie tot de boodschap die je naar buiten wilt brengen. Ook werd het gebruik van diverse sociale media met de bijbehorende voor- en nadelen behandeld.

Gedurende het hele jaar

Ook in 2014 heeft SIDS diverse malen **media aandacht** ontvangen, voornamelijk lokaal en regionaal. Deze media aandacht richtte zich met name op vooraankondigingen van of weergaven van publieksactiviteiten en had daardoor geen structureel karakter.

In 2015 blijft daarom het voornemen staan om deze externe communicatie uitingen meer te structureren, waaronder via onze **website** www.scherminckel.nl. Eveneens is overleg geweest met Marco Vermunt om te kijken hoe de SIDS website een breder informatieplatform over archeologie zou kunnen worden rondom lokale/ regionale opgravingen. In 2015 zal dit verder worden uitgewerkt.

De SIDS website mocht in 2014 rekenen op 6417 unieke bezoekers die gezamenlijk 9404 maal de website bezochten.

In mei 2014 is de SIDS **facebookpagina** www.facebook.com/scherminckel structureel in gebruik genomen. Op deze pagina worden voornamelijk berichten geplaatst over naderende SIDS activiteiten of een weergave (met foto's) van activiteiten die net geweest zijn. Streven is om de paar weken een bericht te plaatsen om op deze wijze geregeld onder de aandacht te blijven.

Van mei t/m december 2014 is het aantal volgers van de SIDS facebookpagina **gegroeid naar 96 personen**. Per geplaatst bericht kan gezien worden hoeveel personen zijn bereikt. Dit varieert tussen de 40 en 130 personen per bericht, met een enkele uitschieter naar 200. Dit zijn dus niet alleen de volgers van onze facebookpagina, maar ook mensen die via 'onze' volgers deze berichten hebben gezien.

Het aantal interacties (reageren, aanklikken 'vind ik leuk' of delers van berichten) is niet groot. Hieruit kan geconcludeerd worden dat men wel graag de informatie tot zich neemt, maar niet de behoefte heeft op dit sociale medium zich erover uit te spreken. Jammer, want door interactie wordt het bereik van de berichten vergroot.

Verder biedt facebook nog enkele leuke/ interessante 'weetjes' over onze volgers:

- 51% van onze volgers is man, 49% is vrouw
- De meeste volgers bevinden zich in de leeftijdscategorie 35-44 jaar
- Alle volgers komen uit Nederland, op 1 na. Deze persoon woont in de Filippijnen.
- Ca 60% van onze volgers komen uit Bergen op Zoom of uit de regio. Daarnaast wordt onze facebookpagina ook gevolgd in Dordrecht, Den Haag, Diemen, Leerdam en Rotterdam.

De **SIDS Nieuwsbrief** is ook dit jaar weer 4 maal verschenen met een verscheidenheid aan artikelen. De nieuwsbrief bevat tevens artikelen over archeologie en monumenten en wordt verspreid aan de donateurs van SIDS. Wel dient hierbij vermeld te worden dat het elke keer weer een 'gevecht' om kopij is. Dit probleem wordt steeds nijpender en is ook te merken aan het feit dat de nieuwsbrief iets onregelmatiger uit is gekomen. Herhaalde oproepen aan donateurs in de nieuwsbrief leverden helaas geen resultaten en amper reacties op. Ondanks dat veel donateurs de nieuwsbrief zeer op prijs stellen zal daarom toch gekeken moeten worden naar andere alternatieve informatiewijzen, zoals de website of digitale nieuwsberichten. Het bestuur van SIDS

beraad zich in 2015 over de toekomst van de nieuwsbrief. Er wordt niet voldoende kopij aangeleverd om nog lang op deze wijze verder te kunnen gaan.

Wel is in 2014 een start gemaakt om SIDS **donateurs via digitale mailings/ nieuwsberichten** te informeren over actuele gebeurtenissen, uitnodigingen, cursussen of tentoonstellingen omtrent SIDS of archeologie. Dit is tot op heden op onregelmatige basis gebeurd, mogelijk is in de nabije toekomst een wat structurele aanpak hiervan een optie, bijvoorbeeld een aantal keer per jaar.

Eveneens zal gekeken worden hoe de SIDS-website www.scherminckel.nl en de facebookpagina www.facebook.com/Scherminckel bij deze nieuwsberichten gebruikt kunnen worden.

Ook is door het bestuur een eerste start gemaakt met het **digitaliseren en opschonen van het SIDS archief**. Er wordt nog nader bekeken op welke wijze dit het beste gedaan kan worden.

In het kader van het schoolproject **CuMenu** worden onder de naam "**Pottenkijkers**" door vrijwilligers van SIDS gastlessen verzorgd over archeologie. Doelgroep is hierbij de leerlingen van de groepen 6 van de basisscholen in de gemeente Bergen op Zoom. Deze gastles bestaat uit het tonen van een dvd, een leskist aan de hand waarvan verteld wordt wat archeologie is en hoe gebruiksvoorwerpen in de loop der tijd wel of niet zijn veranderd. Aansluitend gaan de kinderen in groepjes aan de slag met het maken van een legpuzzel van een oude munt. Er wordt dan teruggegrepen naar de film, waarin puzzelen als een belangrijke vaardigheid van een archeoloog wordt aangemerkt. Tevens wordt het aspect van de munt verder uitgediept. De kinderen krijgen tenslotte aan het einde van de les als aandenken een bouwplaat van de Gevangenpoort mee naar huis. Bij het uitdelen van deze bouwplaat wordt natuurlijk verwezen naar onze archeologische tentoonstelling in de Gevangenpoort. In 2014 zijn door de SIDS vrijwilligers 9 basisscholen met 13 klassen bezocht. Ca 283 leerlingen hebben deze les gevolgd.

Ook is in 2014 gebleken dat de **leskist Pottenkijkers internationaal** gebruikt kan worden. Door één van de vrijwilligers is namelijk nog een gastles Pottenkijkers verzorgd aan een lagere schoolklas in België.

In 2014 heeft SIDS ook alle basisscholen in de gemeenten Woensdrecht, Steenberg en Roosendaal benaderd met de mogelijkheden van ons educatieve aanbod, zoals bijvoorbeeld een rondleiding in het archeologisch depot, een rondleiding in museum de gevangenpoort en de les Pottenkijkers. Helaas heeft dit niet geleid tot afname van één van deze diensten.

Regelmatig worden overleggen en belanghebbenden bijeenkomsten georganiseerd rondom het schoolproject CuMenu. Naast inhoudelijke en organisatorische aspecten wordt o.a. ook gesproken over de toekomst van cultuur- en erfgoedonderwijs op de basisschool. Het bestuur van SIDS is ook in 2014 aanwezig geweest bij deze bijeenkomsten en/ of heeft zich op de hoogte gehouden. Eveneens vindt er vanuit het bestuur een jaarlijkse evaluatie plaats met de SIDS vrijwilligers die deze Pottenkijkers gastlessen verzorgen, waarbij alle positieve ervaringen als toekomstige verbeterpunten aan de orde komen.

In 2013 is het bestuur van SIDS gestart met een onderzoek of een nieuw **educatief project voor VMBO scholen** mogelijk is. Bekeken wordt oa welke subsidiemogelijkheden er zijn en of er samenwerkingsmogelijkheden zijn met andere culturele instellingen. Dit project bevindt zich nog in een oriëntatiefase, in 2014 willen we hier meer duidelijkheid over. In 2014 is gekeken dat de beoogde subsidiemogelijkheden niet beschikbaar waren. Ook de interesse bij de VMBO scholen was minimaal. Mede hierdoor – en mede door capaciteitsproblemen, dat wil zeggen tekort aan tijd/vrijwilligersuren binnen het bestuur- is dit project voorlopig even op de lange baan geschoven.

Binnen de gemeente Bergen op Zoom is er vier maal per jaar overleg met actieve erfgoedorganisaties, te weten het **Cultuur Historisch Overleg (CHO)**. Dit overleg is op initiatief vanuit de Stichting In den Scherminckel in 2003 van start gegaan. Het doel van het overleg is onderling informatie uitwisselen, elkaar op de hoogte houden c.q. brengen van activiteiten en daar waar mogelijk en gewenst komen tot samenwerking bij activiteiten. Ook in 2014 heeft SIDS weer deelgenomen aan dit CHO.

In dit overleg is onder andere het **Uitvoeringsprogramma behorende bij het Erfgoedbeleid** van de gemeente Bergen op Zoom behandeld. Archeologie is hiervan een belangrijk onderdeel. SIDS is en blijft nauw betrokken bij de uitwerking en realisering van dit uitvoeringsprogramma, oa door de Cultuur Historische Overleggen en afstemming met de gemeentelijk archeoloog Marco Vermunt.

In 2014 is een eerste project opgestart uit dit Uitvoeringsprogramma, namelijk het **'Gehuchtenplan'**, waarbij gekeken wordt naar verdwenen gehuchten in de gemeente Bergen op Zoom. Er wordt onderzocht wat de criteria zijn om tot een gehucht gerekend te mogen worden, wat de ontstaansgeschiedenis van een gehucht is, waarom en waarom het verdwenen is, waar het exact gelegen heeft, etc. Doel is om deze informatie voor publiek toegankelijk te maken, bijvoorbeeld via een website. Zowel een bestuurslid van SIDS als Marco Vermunt zijn deelnemers aan deze werkgroep.

Eveneens is door de gemeente Bergen op Zoom in 2013 een **Cultuurvisie** opgesteld. Hiertoe heeft de gemeente verschillende gesprekken gevoerd met relevante spelers en organisaties uit het culturele veld, zodat zij konden meedenken en input konden leveren. In 2014 zou een verdere uitwerking van deze Cultuurvisie plaatsvinden in een zogeheten regiedocument, deze heeft echter vertraging opgelopen. SIDS zal ook in 2015 deze ontwikkelingen op de voet volgen en waar nodig input leveren.

In 2014 is in het Gemeentelijk Archeologisch Depot ook weer erg veel werk verzet door vrijwilligers om de **gemeentelijk archeoloog te ondersteunen**. Zowel op de maandagochtend als op de wekelijkse werk(dinsdag)middag waren vrijwilligers aanwezig. Qua werkzaamheden is onder andere de gehele SIDS collectie opnieuw gecategoriseerd en op opgravingsniveau in het depot geplaatst, maar ook 'omgedoosd', dwz opgeschoond, gelabeld, geruimd, etc. Eveneens is er een zeer grote inhaalslag geweest bij de vondstverwerking van opgravingen uit het verleden. Vrijwilligers hebben weer dankbaar werk verricht door vele vondsten te wassen, te sorteren, te nummeren, te puzzelen en te beschrijven.

Afgelopen jaar was er weer **weinig veldwerk**; er waren maar enkele opgravingen. Hierdoor was de hoeveelheid veldwerk waaraan vrijwilligers onder leiding van de gemeentelijk archeoloog konden meewerken helaas ook zeer beperkt. Helaas is deze problematiek landelijk terug te zien in vele steden en provincies. Het heeft dan ook de (landelijke) aandacht van zowel professionele archeologen als amateurarcheologen, waaronder de AWN en natuurlijk het bestuur van SIDS. Een kant-en-klare oplossing is er niet, maar we houden zeker een vinger aan de pols!

In het nog lopende **beleidsplan** met de titel *"In het heden door het verleden samenwerken aan de toekomst"* staan de doelen van onze stichting voor de periode 2013 – 2016 beschreven. Regelmatig toetst het bestuur haar activiteiten aan het beleidsplan. In dit kader heeft het bestuur een zg beheersplan vastgesteld. Hierin zijn de opzet en uitvoering van alle activiteiten van de Stichting gedetailleerd beschreven volgens een vast stramien. Het bestuur tracht dmv dit beleidsplan bestaande activiteiten te continueren, met bewaking van de kwaliteit van deze activiteiten. Daarnaast streeft het bestuur naar een aantal nieuwe activiteiten, voornamelijk activiteiten gericht op het toegankelijk maken van de ontstaansgeschiedenis en ontwikkeling van de stad Bergen op Zoom en dit toegankelijk maken voor een breed publiek. Tevens wordt de ondersteuning van de gemeentelijk archeoloog niet vergeten en wordt er aandacht besteed aan de gezamenlijke ontwikkeling van nieuwe activiteiten, zoals werving, scholing en deskundigheidsbevordering van vrijwilligers.

Ook in 2014 voldeed SIDS met museum de Gevangenpoort nog steeds aan de officiële uitgangspunten en voorwaarden die gesteld zijn in de **Museumnorm** voor het behouden van de registratie. Met gepaste trots kan het bestuur van SIDS dan ook melden dat Stichting In den Scherminckel in het bezit blijft van de **museumregistratie**.

Daarnaast werd SIDS ook dit jaar weer aangewezen door de Belastingdienst als een **ANBI instelling**, dwz een Algemeen Nut Beogende Instelling. Door deze ANBI status kunnen donateurs giften die aan SIDS geschonken worden aftrekken bij hun belastingaangifte.

Tenslotte rest nog het meest belangrijke onderdeel van dit jaarverslag:

Namens het bestuur van de Stichting In den Scherminckel wil ik alle vrijwilligers en donateurs die op welke wijze dan ook hun bijdrage geleverd hebben aan de vele activiteiten van de Stichting van harte danken! Zonder deze enthousiaste, waardevolle en bovendien belangeloze inzet waren deze activiteiten niet mogelijk geweest!

Bergen op Zoom, maart 2015

Elvira Adriaansen
Secretaris Stichting In den Scherminckel

Stichting In den Scherminckel